

Białystok, 2024.10.31

RIO.I.6001-6/24

Pani

Aneta Leoniuk

Wójt Gminy Narew

W wyniku kompleksowej kontroli gospodarki finansowej gminy Narew za 2023 rok i inne wybrane okresy, przeprowadzonej w Urzędzie Gminy Narew na podstawie art. 1 ust. 1 oraz art. 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) przez inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Białymstoku, stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia opisane w protokole kontroli, którego egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce.

Zakresem kontroli objęto regulacje wewnętrzne dotyczące ustroju i funkcjonowania gminy oraz jej jednostek organizacyjnych, funkcjonowanie kontroli zarządczej, prowadzenie rachunkowości, gospodarkę pieniężną i rozrachunki, realizację wybranych rodzajów dochodów i wydatków, w tym zagadnienie osiągania przez jednostki samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2024 r. poz. 986, ze zm.), udzielanie zamówień publicznych, gospodarowanie mieniem komunalnym, rozliczenia budżetu z jednostkami organizacyjnymi.

Ustalenia kontroli dotyczą okresu sprawowania funkcji Wójta Gminy Narew przez Andrzeja Pleskowicza, który zajmował to stanowisko w okresie objętym kontrolą i do dnia 7 maja 2024 r.

W gminie Narew w okresie pełnienia funkcji Wójta przez Andrzeja Pleskowicza nie był zatrudniony Zastępca Wójta. Sytuacja taka ma miejsce również od czasu objęcia przez Panią funkcji Wójta Gminy Narew (według danych z BIP gminy Narew na dzień wydania wystąpienia pokontrolnego). Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, ze zm.) wójt w drodze zarządzenia powołuje oraz odwołuje swojego zastępcę lub zastępców i określa ich liczbę. Z brzmienia powołanego przepisu wynika, że utworzenie stanowiska zastępcy wójta jest obligatoryjne, co potwierdza uzasadnienie wyroku

Sądu Najwyższego z dnia 12 listopada 2014 r. (II PK 24/14). Z uwagi na liczbę mieszkańców, stosownie do postanowień art. 26a ustawy, w gminie Narew może być powołany jeden zastępca Wójta. W orzecznictwie podkreślano, że błędnym jest wywodzenie z art. 28g ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym wniosku, że istnieje możliwość niepowołania zastępcy wójta. Oba przepisy, tj. art. 26a ust. 1 i art. 28g ust. 2, należy czytać łącznie ze wskazaniem, że intencją ustawodawcy było stworzenie stanowiska zastępcy wójta, a przepis art. 28g ust. 2 stanowi pewnego rodzaju zabezpieczenie na wypadek nieprawidłowej sytuacji w gminie. W wyroku z dnia 21 czerwca 2010 r. (IV SA/GI 279/10) WSA w Gliwicach stwierdził, że ustawodawca, przyjmując przedmiotowe rozwiązanie, wprowadził też pewną kolejność działań. W przypadku prawidłowego wykonywania funkcji przez organ wykonawczy gminy zakłada automatyczne przejęcie jego kompetencji przez wyznaczonego przez niego zastępcę lub pierwszego zastępcę, czyli przez osobę obdarzaną największym zaufaniem. Tym samym jest to gwarancja wykonywania zadań i kompetencji zgodnie z intencjami piastuna organu wykonawczego gminy. Jednocześnie prawodawca przewidział sytuację awaryjną, związaną z wadliwym wykonywaniem funkcji organu wykonawczego gminy, a sprowadzającą się do braku wskazania zastępcy lub pierwszego zastępcy. W tego typu przypadkach ustawodawca założył, że kompetencje organu wykonawczego gminy będzie pełniła osoba wskazana przez Prezesa Rady Ministrów. Tym samym jest to unormowanie asekuracyjne, a nie zmierzające do przejęcia przez organy nadzoru funkcji organu wykonawczego gminy – str. 2-3 protokołu kontroli.

Analiza postanowień regulaminu organizacyjnego Urzędu Gminy wykazała, że według § 15 pkt 9 regulaminu Referat Finansowy Urzędu prowadzi księgowość i sprawy płacowe Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz samorządowych instytucji kultury – Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Narwiańskiego Ośrodka Kultury. W praktyce wszystkie jednostki organizacyjne gminy Narew samodzielnie prowadzą księgi rachunkowe – nie została zorganizowana w Urzędzie Gminy wspólna obsługa, o której mowa w przepisach ustawy o samorządzie gminnym. Niezgodne z rzeczywistością postanowienia regulaminu organizacyjnego zostały w trakcie kontroli usunięte zarządzeniem Pani Wójt Nr 5/24 z dnia 18 czerwca 2024 r. – str. 6 protokołu kontroli.

Badając dokumentację opisującą przyjęte w jednostce zasady rachunkowości, w świetle przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych

funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342), stwierdzono, że:

- a) w obowiązującym w 2023 r. zakładowym planie kont przyjętym zarządzeniem Nr 268/17 Wójta Gminy Narew z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Narew nadal przewidziane były konta 014 „Zbiory biblioteczne”, 015 „Mienie zlikwidowanych jednostek”, 016 „Dobra kultury”, 017 „Sprzęt wojskowy”, 073 „Odpisy aktualizujące długoterminowe aktywa finansowe”, 077 „Umorzenie sprzętu wojskowego”, 131 „Rachunek bieżący samorządowych zakładów budżetowych”, 132 „Rachunek dochodów jednostek budżetowych”, 340 „Odchylenia od cen ewidencyjnych materiałów i towarów”, 700 „Sprzedaż produktów i koszt ich wytworzenia”, 855 „Fundusz mienia zlikwidowanych jednostek”, które ze względu na ich treść ekonomiczną określone załącznikiem nr 3 do rozporządzenia albo nie mogą wystąpić w księgach urzędu jednostki samorządu terytorialnego albo nie mają zastosowania w Urzędzie Gminy Narew ze względu na specyfikę jednostki. W okresie objętym kontrolą nie zanotowano zapisów na wymienionych kontach. Po ostatniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2020 r. zalecono byłemu Wójtowi zmodyfikowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, poprzez usunięcie z zakładowego planu kont Urzędu Gminy kont, które nie powinny się w nim znajdować. Zmiany w zakładowym planie kont wprowadzono dopiero zarządzeniem z dnia 28 lutego 2024 r., którym usunięto z wykazu konta 014, 015, 016, 017, 073, 131, 132, 340, 700 i 855. W wykazie pozostawiono jednak nadal konto 077, mimo że w części opisowej kont już nie jest wymienione – str. 13 protokołu kontroli;
- b) obowiązujące zasady (polityka) rachunkowości nie określają wersji oprogramowania stosowanego przy prowadzeniu ksiąg a kolejne aktualizacje programu księgowego są wprowadzane automatycznie. Elementem wystąpienia pokontrolnego wystosowanego w 2020 r. było zmodyfikowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości poprzez określenie stosowanej wersji oprogramowania oraz przestrzeganie regulacji w tym zakresie wynikających z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy o rachunkowości. Wprowadzony zarządzeniem byłego Wójta z dnia 28 lutego 2024 r. wykaz oprogramowania stosowanego do prowadzenia spraw finansowo-księgowych w Urzędzie Gminy wraz z instrukcją użytkowania oprogramowania nie zawiera określenia stosowanej wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji – str. 14 protokołu kontroli.

Kontrola zapisów dokonywanych w księgach rachunkowych oraz dowodów stanowiących ich podstawę, przeprowadzona w świetle przepisów ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia w sprawie rachunkowości oraz planów kont... wykazała, że:

a) nie ujęto po stronie dochodów i wydatków budżetu gminy kwoty odpowiadającej części odzyskanego podatku VAT, wynoszącej 51.579,80 zł. Ustalono, iż gmina Narew wydatkowała te środki za usługi doradztwa podatkowego związane z odzyskaniem podatku VAT od wydatków inwestycyjnych związanych z realizacją projektu „Rozbudowa oczyszczalni ścieków w Narwi”, zlecone umowami z dnia 30 czerwca, 18 września i 20 września 2023 r. Łącznie w 2023 r. zaewidencjonowano wydatki na rzecz kancelarii w wysokości 14.514 zł. Ponadto w dniu 27 grudnia 2023 r. z rachunku dochodów Urzędu Gminy przelano na rzecz kancelarii, na podstawie faktury z dnia 19 grudnia 2023 r., kwotę 51.579,80 zł stanowiącą 10% odzyskanego podatku VAT na podstawie umowy zawartej w dniu 30 czerwca 2023 r. (po powiększeniu o 23% podatku VAT). Została ona zatwierdzona do wypłaty przez ówczesnego Wójta Gminy i Skarbnika Gminy. Zgodnie z umową gmina miała zapłacić jednorazowe wynagrodzenie 2.900 netto oraz „premię za sukces” w wysokości 10% kwoty podatku VAT, który zostanie odzyskany przez kancelarię. Określono, że należne kancelarii wynagrodzenie nie przekroczy 120.000 zł. Zwrot podatku VAT z tytułu tej umowy w kwocie 411.830 zł wpłynął w dniu 13 grudnia 2023 r. i zaksięgowano go pierwotnie w całości jako dochód w par. 0970 „Wpływy z różnych dochodów”. Ostatecznie jednak jako dochody z tytułu zwrotu podatku VAT przyjęto jedynie kwotę 360.250,20 zł, bowiem bezpośrednio z rachunku dochodów przelano wynagrodzenie należne kancelarii w wysokości 51.579,80 zł i zaksięgowano je jako zmniejszenie kasowo zrealizowanego dochodu z tytułu zwrotu podatku VAT, dokonując następnie zapisu technicznego na subkoncie dochodów prowadzonym w ramach konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”. W konsekwencji kwota 51.579,80 zł nie została wykazana ani w dochodach ani w wydatkach budżetu gminy Narew, mimo że zwrot podatku VAT powinien stanowić dochód budżetu a zapłata za zrealizowaną usługę – wydatek budżetu. Stosownie do art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530) oraz § 5 rozporządzenia, dochody i wydatki ujmuje się w terminie ich zapłaty, w zakresie faktycznie (kasowo) zrealizowanych wpływów i wydatków na rachunkach bankowych, z wyjątkiem operacji szczególnych określonych w odrębnych przepisach – str. 28-30 protokołu kontroli;

b) na koniec 2023 r. saldo konta 240 „Pozostałe rozrachunki” w ewidencji Urzędu było nierealne, ponieważ po stronie Ma tego konta wykazano rzekome zobowiązanie w kwocie 421.740 zł (konto analityczne 240-10 „Rozliczenie z tytułu VAT”); należy wskazać, iż kwota w tej wysokości stanowiła należność gminy z tytułu podatku VAT podlegającego zwrotowi przez urząd skarbowy wynikającą z deklaracji VAT-7 za grudzień 2023 r. – uwidocznioną na stronie Wn konta 225 „Rozrachunki z budżetami” i zaprezentowaną w sprawozdaniu Rb-27S za 2023 r. (wpływ tej kwoty i zaliczenie jej do dochodów budżetu miał miejsce w dniu 28 marca 2024 r.) – str. 30-31 protokołu kontroli;

c) nie dokonano księgowania niezbędnych dla prawidłowego ujęcia w ewidencji zdarzenia polegającego na ogłoszeniu przez sąd upadłości konsumenckiej dłużnika, który zalegał z uregulowaniem na rzecz gminy należności za odprowadzanie ścieków. Plan spłaty części wierzytelności gminy został określony w dniu 21 lutego 2023 r. – dłużnik został zobowiązany z tego tytułu do wpłaty 2 zł jako 1 raty oraz następnie 30 rat miesięcznych po 8,35 zł począwszy od czerwca 2023 r. (łącznie 252,50 zł). Według stanu na koniec 2023 r. kwota rat przypadających do spłaty w 2025 r. posiadała cechy należności długoterminowych i w związku z tym powinna być uwidoczniła na koncie 226 „Długoterminowe należności budżetowe” oraz pominięta w sprawozdaniu Rb-27S. Z kolei nieobjęta planem spłaty część zaległości, wynosząca według ustaleń zawartych na str. 27 protokołu kontroli 875,29 zł, powinna zostać ujęta do czasu jej umorzenia na koncie 290 „Odpisy aktualizujące należności”, jako należności o znikomym prawdopodobieństwie wyegzekwowania, stosownie do przepisów art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości;

d) nie prowadzono ewidencji analitycznej do konta 800 „Fundusz jednostki”. Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta 800 zamieszczonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia ewidencja szczegółowa do tego konta powinna zapewnić możliwość ustalenia przyczyn zwiększeń i zmniejszeń funduszu jednostki – str. 15-16 protokołu kontroli;

e) niezgodnie z regulacjami wewnętrznymi obowiązującymi w Urzędzie Gminy prowadzono ewidencję cegły ceramicznej, której wartość została ujęta w momencie nabycia na koncie 310 „Materiały” i jest tam utrzymywana. Według przyjętego w Urzędzie opisu zasad funkcjonowania konta 310 „Dla materiałów pędnych (paliwa, oleje napędowe i opałowe, gaz, węgiel) prowadzi się ewidencję materiałową na koncie 310. Pozostałe materiały księguje się bezpośrednio w koszty”. Wynika stąd, że cegła powinna być odpisywana w koszty, a wartość jej stanu ustalana na dzień bilansowy i ujmowana na koncie 310 z jednoczesną korektą kosztów, natomiast na początku kolejnego roku ponownie odnoszona w koszty – str. 175-176 protokołu kontroli.

Kontrola sporządzonej sprawozdawczości, w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 454) oraz rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652) wykazała, że w sprawozdaniu Rb-Z według stanu na koniec IV kwartału 2023 r. nie wykazano wymagalnych zobowiązań z tytułu niezwróconych w terminie wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umowy w łącznej kwocie 28.957,73 zł. Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 4 załącznika nr 8 do rozporządzenia w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych przez

wymagalne zobowiązania podlegające wykazaniu w tym sprawozdaniu rozumie się m.in. niezwrócone w terminie depozyty. Należy przy tym wskazać, że ze względu na przejrzystość zależności między danymi w poz. E4. sprawozdania Rb-Z a danymi m.in. w kolumnach 9 i 10 sprawozdania Rb-28S właściwe jest, aby w wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-Z zamieścić informację o kwocie wykazanych w tym sprawozdaniu zobowiązań wymagalnych będącej wynikiem posiadanych przez jednostkę środków depozytowych nie zwróconych w terminie, tj. nie dotyczącej zobowiązań wymagalnych z tytułu wydatków budżetu.

Kontrola zagadnienia terminowości zwrotów zabezpieczeń należytego wykonania umów wykazała, że zabezpieczenia niezwrócone na dzień 31 grudnia 2023 r. – wbrew przepisom znajdującym się obecnie w art. 453 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1320) oraz postanowieniom zawartych umów – na dzień kontroli nadal pozostawały na rachunku depozytowym Urzędu. Dotyczy to:

- a) części zabezpieczenia należytego wykonania umowy z dnia 28 listopada 2017 r. na przebudowę drogi gminnej na odcinku drogi powiatowej nr 1634 we wsi Gramotne – na rachunku pozostało 30% ogólnej sumy zabezpieczenia (6.374,73 zł), które należało zwrócić do 13 stycznia 2023 r.;
- b) części zabezpieczenia należytego wykonania umowy z dnia 12 listopada 2021 r. na przebudowę ul. Piaski i ul. Kościelnej. Wykonawca wniósł 3.690 zł tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy, z czego zwrot 70% miał nastąpić w terminie 30 dni od wykonania zamówienia. Protokół odbioru robót podpisano w dniu 29 lipca 2022 r., w związku z czym termin zwrotu kwoty 2.583 zł przypadał na 28 sierpnia 2022 r.

W dniach 15 stycznia i 25 kwietnia 2024 r. zwrócono natomiast wadła wniesione przez dwóch wykonawców ubiegających się o udzielenie zamówienia publicznego (oba w wysokości 10.000 zł) w dniach odpowiednio 10 lipca 2023 r. i 10 sierpnia 2023 r., z którymi podpisano umowy w dniach 24 lipca i 31 sierpnia 2023 r. Zwrotu wadłów dokonano zatem z naruszeniem art. 98 ust. 1 pkt 2 Prawa zamówień publicznych zobowiązującego zamawiającego do zwrotu wadium nie później niż w ciągu 7 dni od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.

Z ustaleń kontroli wynika także, że zwrotu środków depozytowych wnoszonych przez wykonawców zamówień publicznych dokonywano w wysokości kwot wpłaconych – czyli bez odsetek naliczonych od tych środków, po pomniejszeniu o koszty prowadzenia rachunku bankowego. W 2023 r. bank naliczył odsetki od środków zgromadzonych na rachunku depozytowym na kwotę 1.895,96 zł, którą w całości przelano na dochody budżetu. Operacja ta nie miała uzasadnienia, ponieważ koszty obsługi bankowej rachunku depozytowego, finansowane z rachunku wydatków Urzędu, w 2023 r. wyniosły 60 zł (5 zł miesięcznie; prowizji za przelewy bank nie pobierał). Zatem odsetki od środków zgromadzonych na tym rachunku naliczone za 2023 r. powinny być (po potrąceniu 60 zł) przypisane proporcjonalnie do kwot depozytów

wniesionych przez wykonawców, od których zostały naliczone lub odpowiednio uwzględnione w kwotach depozytów zwróconych w trakcie roku. W myśl art. 98 ust. 4 Prawa zamówień publicznych zamawiający zwraca wadium wniesione w pieniądzu wraz z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszty prowadzenia rachunku bankowego oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wskazany przez wykonawcę. Analogiczna regulacja dotycząca zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w pieniądzu zawarta jest w art. 450 ust. 5 Prawa zamówień publicznych.

Na rachunku depozytowym znajdowała się także kwota wadium w wysokości 20.000 zł, którą wniósł w 2022 r. wykonawca wybrany w postępowaniu na przebudowę istniejącego zjazdu z drogi wojewódzkiej nr 685. Wykonawca nie stawiał się w dniu 12 sierpnia 2022 r. na podpisanie umowy, co skutkowało unieważnieniem postępowania przez zamawiającego na podstawie art. 255 pkt 7 Prawa zamówień publicznych, o czym wykonawca został powiadomiony pismem z dnia 16 sierpnia 2022 r. W myśl art. 98 ust. 6 pkt 2 lit. a) Prawa zamówień publicznych zamawiający zatrzymuje wadium wraz z odsetkami, jeśli wykonawca, którego oferta została wybrana, odmówił podpisania umowy w sprawie zamówienia publicznego na warunkach określonych w ofercie. Wpłacone przez wykonawcę wadium powinno zostać zatem przyjęte na dochody gminy – str. 21-24 protokołu kontroli.

Kontrolą objęto prawidłowość naliczania przez bank odsetek od kredytu długoterminowego zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 24 listopada 2020 r. Umowa przewiduje, że kredyt jest oprocentowany według zmiennej stawki WIBOR 3M z ostatniego dnia miesiąca kwartału poprzedzającego naliczenie odsetek, powiększonej o marżę banku w wysokości 1,45%, a bank nalicza odsetki od wykorzystanej kwoty kredytu począwszy od dnia wypłaty kredytu lub jego transzy do dnia poprzedzającego jego spłatę. Bank pobrał w dniu 29 grudnia 2023 r. odsetki od kredytu za IV kwartał w kwocie 18.505,96 zł. Kontrolujący przeliczył odsetki należne za IV kwartał uwzględniając, że na dzień 30 września 2023 r. stawka WIBOR 3M wynosiła 5,77% (razem oprocentowanie 7,22%). Spłata kredytu w III kwartale miała miejsce 29 września 2023 r. a w IV kwartale 29 grudnia 2023 r. W protokole kontroli zawarto obliczenia oparte o różne warianty (według faktycznych dat spłaty raty, przy uwzględnieniu liczby dni w kwartale), co za każdym razem dawało inne wyniki niż oprocentowanie naliczone faktycznie przez bank (różnice sięgały kilkuset złotych przy kwocie naliczonych przez bank za ten okres odsetek w wysokości 18.505,96 zł)). Przedstawione ustalenia wskazują na potrzebę zweryfikowania sposobu naliczania przez bank odsetek w świetle postanowień umowy – str. 32-33 protokołu kontroli.

W zakresie stosowania klasyfikacji budżetowej w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513, ze zm.) stwierdzono, że dochody pobierane z najmu lokali mieszkalnych powinny być klasyfikowane w rozdz. 70007 „Gospodarowanie mieszkaniowym zasobem gminy”, natomiast były ujmowane w rozdz. 70005 „Gospodarka gruntami i nieruchomościami” – str. 57 protokołu kontroli.

Kontrola dochodów z opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości gruntowych wykazała, że ostatnia aktualizacja opłat rocznych miała miejsce w 2014 r. Stosownie do postanowień art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145) wysokość opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego może być aktualizowana nie częściej niż raz na 3 lata, jeżeli wartość tej nieruchomości ulegnie zmianie. Z uwagi na stosunkowo odległy czas przeprowadzenia ostatniej aktualizacji oraz poziom inflacji podjęcie działań w tym zakresie należy uznać za niezbędne – str. 56-57 protokołu kontroli.

Stwierdzono przypadki nieprawidłowego pobierania opłat za zajęcie pasa drogowego (str. 77-82 protokołu kontroli), polegającego na przyjmowaniu do naliczenia opłaty powierzchni faktycznie zajmowanej przez urządzenie w sytuacji, gdy powierzchnia ta była mniejsza niż 1 m². Zgodnie z art. 40 ust. 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320, ze zm.) zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m² jest traktowane jak zajęcie 1 m² pasa drogowego. Niestosowanie się do dyspozycji art. 40 ust. 10 ustawy o drogach publicznych było już przedmiotem zaleceń wystosowanych do ówczesnego Wójta po poprzedniej kontroli kompleksowej przeprowadzonej w 2020 r.; w odpowiedzi na zalecenia Wójt zobowiązał się do prawidłowego naliczania opłat za zajęcie pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1 m². W efekcie stwierdzonego nieprzestrzegania art. 40 ust. 10 ustawy o drogach publicznych łączne zaniżenie dochodów skontrolowanych decyzji wynosiło na koniec 2023 r. 16,07 zł, a na każdy następny rok 32,75 zł.

Dodatkowo stwierdzono sytuację błędnego ustalenia opłaty w przypadku zajęcia pasa drogowego w związku z umieszczeniem w nim urządzenia przez okres krótszy niż rok – ustalono ją bowiem za 295 dni, zamiast za 296 dni. Zgodnie z art. 40 ust. 5 ustawy o drogach publicznych w przypadku zajęcia pasa drogowego przez okres krótszy niż rok opłata obliczana jest proporcjonalnie do liczby dni umieszczenia liniowego urządzenia obcego w pasie drogowym lub na drogowym obiekcie inżynierskim.

W toku kontroli dochodów budżetu gminy badaniu poddano również dochody z tytułu podatków i opłat lokalnych, dla których organem podatkowym pierwszej instancji, w myśl art. 13 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383, ze zm.), jest Pani Wójt. Kontrola prowadzona była w szczególności pod kątem prawidłowości i powszechności poboru dochodów, windykacji zaległości podatkowych oraz rachunkowości podatkowej, w tym rzetelności sporządzania sprawozdań budżetowych, co doprowadziło do następujących ustaleń.

Jak wynika z informacji przekazanych w trakcie kontroli, w dalszym ciągu w kontrolowanej jednostce nie przeprowadzano kontroli podatkowych. Jak wynika z konstrukcji art. 281 § 1 Ordynacji podatkowej ustawodawca nie tylko nadał uprawnienia do kontroli sposobu wywiązywania się podatników z obowiązków wynikających z przepisów materialnego prawa podatkowego, ale także nałożył na organy obowiązek wykonywania takich działań. Brak kontroli należy potraktować jako naruszenie przedmiotowego przepisu. Mając na uwadze niekompletność i braki danych zawartych w ewidencji gruntów i budynków dokumentacja kontrolna stanowiłaby istotne źródło wiedzy o poszczególnych przedmiotach opodatkowania, niezbędne w trakcie prowadzonych czynności sprawdzających i weryfikujących. Ustalenia z przeprowadzonej kontroli potwierdzają konieczność przeprowadzania kontroli podatkowych, m.in. w celu pozyskania danych w zakresie powierzchni użytkowych budynków, podstawy opodatkowania budowli oraz sposobu wykorzystania gruntów i budynków – str. 84-85 protokołu kontroli.

Weryfikując prawidłowość wykazania w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP za rok 2023 danych w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych zwolnień, ulg, odroczeń i umorzeń stwierdzono, że:

a) nie wykazano skutków zwolnień z podatku wynikających z uchwały Rady Gminy Nr XLV/251/22 z dnia 30 września 2022 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości. Jak ustalono, ze zwolnienia korzysta czterech podatników. W przypadku trzech z nich kwota utraconego podatku wynosi 8.867 zł. Natomiast w przypadku czwartego podatnika wartość tę należy ustalić. Podatnik w deklaracji wykazał jako zwolnione budynki o pow. 2.665,63 m² i grunty o pow. 12.935 m². W załączniku do deklaracji nie zostały wskazane stawki podatku, jakimi ewentualnie powinny być one opodatkowane. Uznając podatnika za podmiot prowadzący działalność gospodarczą tylko z tytułu zwolnienia budynków i gruntów wartość utraconego podatku wynosiłaby 15.647,20 zł, ale należałoby jeszcze ustalić czy w posiadaniu podatnika są budowle związane z działalnością (brak wartości budowli w załączniku do deklaracji). Natomiast zakładając, że podatnik nie prowadzi działalności gospodarczej skutki powinny wynieść 7.890,40 zł;

b) zaniżono wartość skutków obniżenia górnych stawek w podatku od nieruchomości od osób prawnych o kwotę 655,82 zł;

c) w przypadku podatku od środków transportowych od osób prawnych do kwoty skutków obniżenia górnych stawek nie ujęto kwoty 1.082,21 zł dotyczącej pojazdu korzystającego ze zwolnienia z podatku na mocy uchwały Rady Gminy.

W związku z powyższym należy dokonać weryfikacji danych wykazanych w sprawozdaniach. Dokonane ustalenia wskazują, że w części dotyczącej przedstawionych skutków dane te są nieprawidłowe, co stanowi naruszenie § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej, zgodnie z którym kierownicy jednostek są obowiązani sporządzać sprawozdania rzetelnie i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Prawidłowość realizacji dochodów z tytułu podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości opłacanych przez osoby prawne i jednostki nie mające osobowości prawnej zbadano poprzez weryfikację dokumentacji podatkowej podatników wymienionych w załącznikach nr 3/2, 3/5 i 3/6 do protokołu kontroli. Kontroli dokonano na podstawie danych wynikających ze złożonych deklaracji podatkowych, ewidencji gruntów i budynków oraz stron internetowych geoportal.gov.pl oraz google.pl/maps, hajnowka.geoportal2.pl, geologia.pgi.gov.pl (dalej jako portale). W wyniku tych działań stwierdzono okoliczności wskazujące na naruszenie:

a) art. 4 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70, ze zm.) w przypadku podatników o numerach kont 10010031; 10010034; 10010037; 10010046 i 10010065 Nieprawidłowości te są związane z nieprawidłowym opodatkowaniem gruntów lub zaniżeniem powierzchni gruntów zajętej na działalność gospodarczą. Pierwszy z wymienionych podatników wykazuje do opodatkowania grunty pozostałe o powierzchni 25 m². Taka sytuacja miała miejsce już podczas poprzedniej kontroli. Z uzyskanych wyjaśnień wynika, że podatnik powołuje się na art. 1a ust. 2 pkt 4 lit. a) i b) ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, dotyczący gruntów, w których biegną urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 Kodeksu cywilnego (urządzenia służące do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz inne urządzenia podobne nie należą do części składowych nieruchomości, jeżeli wchodzą w skład przedsiębiorstwa). Należy zatem ustalić czy przedmiotowe grunty są związane jedynie z urządzeniami związanymi z przesylem oraz czy są spełnione ustawowe przesłanki do zastosowania obniżonej stawki podatkowej. W przypadku drugiego z podatników ustalono, że całość posiadanych gruntów (5.189,43 m²) wykazał do opodatkowania jako grunty pozostałe. Z ewidencji geodezyjnej wynika, że część z nich jest sklasyfikowana jako użytki rolne (304,69 m²), co zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych wyklucza ich opodatkowanie podatkiem od nieruchomości. W przypadku trzeciego z podatników ustalono, że ponownie nie opodatkowano gruntów, których nie

jest on właścicielem i w związku z powyższym nie mogą one korzystać ze zwolnienia na mocy art. 7 ust. 1 pkt 15 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Z ewidencji geodezyjnej wynika, że takich gruntów w posiadaniu podatnika znajduje się 3.565.556 m². Są to grunty Skarbu Państwa będące we władaniu podatnika. Podatnik poprzednio kwestionował część zapisów ewidencji geodezyjnej. Ponieważ sytuacja powtarza się, poproszono kierownika jednostki o wyjaśnienia dlaczego przedmiotowe grunty nie zostały opodatkowane. Z ich treści wynika, że wystąpiono do Starosty o podstawę prawną zapisów wskazujących podatnika jako posiadacza gruntów, a w przypadku braku odpowiednich dokumentów zostanie złożony wniosek o wykreślenie bezprawnych zapisów. Jak wskazano w protokole ewidencja gruntów i budynków spełnia wszystkie kryteria ewidencji urzędowej i jest podstawą wymiaru podatków. Z otrzymanych wyjaśnień wynika, że we wcześniejszych latach podatnik nie podejmował działań mających na celu zmianę w zapisach geodezyjnych i wykreślenie go z ewidencji jako władającego gruntami. Biorąc zatem pod uwagę przepisy art. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, to na podatniku, do momentu gdy zapisy ewidencji geodezyjnej ulegną zmianie, ciąży obowiązek podatkowy;

b) art. 4 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przypadku podatników o nr kont: 10010007; 10010015; 10010021; 10010035; 10010039 i 10010065 Z treści protokołu kontroli wynika, że w przypadku tych podatników uzasadnione wątpliwości budzi wykazana przez nich powierzchnia budynków lub też budynki nie zostały wykazane w złożonych deklaracjach podatkowych. Ustalenia te zostały dokonane w oparciu o zapisy ewidencji geodezyjnej i dane z portali. Ponieważ dane uzyskane w taki sposób mogą być nieprecyzyjne, służby organu podatkowego są zobowiązane przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, w trakcie którego będą podjęte działania przewidziane w przepisach prawa, umożliwiające ustalenie faktycznej podstawy opodatkowania. Pierwszy z wymienionych podatników wykazał do opodatkowania budynku mieszkalne o pow. 127 m². Według danych geodezyjnych posiada on dwa budynki mieszkalne. Jeden ma dwie kondygnacje i 370 m² powierzchni zabudowy, natomiast drugi jedną kondygnację i powierzchnię zabudowy wynoszącą 127 m². Łączna suma rzutów wszystkich kondygnacji obu budynków wynosi 867 m². Opodatkowana powierzchnia stanowi jednie około 30% tej wartości. W przypadku drugiego z podatników ustalenia wskazują, że od poprzedniej kontroli nie zaszły zmiany w zakresie opodatkowania budynków. Z okazanych akt podatkowych nie wynika, aby przeprowadzono postępowanie wyjaśniające prawidłowość ich opodatkowania. Podnoszono wówczas konieczność wyjaśnienia nieopodatkowania budynków – jak wyjaśniono posadowionych na palach oraz prawidłowość opodatkowania budynku o numerze ewidencyjnym podanym w protokole kontroli. A zatem na dzień przeprowadzenia kontroli nadal nie zweryfikowano, czy podatnik prawidłowo sporządził deklarację. W przypadku budynków na palach nie wiadomo, czy są one za ich

pośrednictwem trwale w związku z gruntem. W niektórych przypadkach taki sposób posadowienia budynków ze względu na właściwości terenu jest jedynym możliwym do wykonania. Budynki wówczas mogą być połączone w taki sposób aby zabezpieczyć je przed możliwością uszkodzenia przez siły natury, co wskazywałoby na ich trwałe powiązanie. Natomiast w przypadku budynku o numerze ewidencyjnym podanym w protokole kontroli należy zweryfikować powierzchnię użytkową oraz sposób jego wykorzystywania. Według danych geodezyjnych jego powierzchnia zabudowy wynosi 311 m² i posiada on trzy kondygnacje. Przyjmując, że suma rzutów uwzględniająca kondygnacje wynosi 933 m² jego przybliżona powierzchnia użytkowa powinna wynieść około 740 m². Natomiast zakładając, że budynek ma dwie pełne kondygnacje a trzecia zawiera skosy, na co wskazują portale, suma rzutów wszystkich kondygnacji wynosi 777 m² a przybliżona powierzchnia około 600 m². Ponadto należy wyjaśnić, czy podatnik nie prowadzi zarobkowej działalności w zakresie wynajmu posiadanych obiektów. Wówczas część nieruchomości powinna być opodatkowana najwyższymi stawkami podatkowymi (należałoby dodatkowo ustalić, czy część obiektów związanych z taką działalnością nie spełnia definicji budowli). Trzeci z podatników zgodnie z danymi geodezyjnymi posiada jeden budynek o łącznej powierzchni zabudowy 68 m². Z deklaracji wynika, że powierzchnia użytkowa budynków wynosi obecnie 107,60 m². W załączniku do deklaracji podatnik wskazał, że posiada budynek w miejscowości wskazanej w protokole kontroli, którego powierzchnia wynosi 53,80 m². Brak innych danych dotyczących budynków powoduje, że nie jest możliwe ustalenie, czy faktycznie podatnik jest właścicielem budynku. W przypadku czwartego z podatników należy wyjaśnić czy wykazywane przez podatnika budynki i grunty nie są związane z prowadzoną działalnością gospodarczą. Z deklaracji podatkowej wynika, że większość posiadanej nieruchomości jest związana z działalnością gospodarczą. W związku z powyższym należy zweryfikować, czy faktycznie jest możliwe wyodrębnienie gruntów i budynków, które nie są i nie mogą być potencjalnie wykorzystywane do prowadzonej działalności;

c) art. 4 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przypadku podatników o nr kont: 10010055; 10010026; 10010065; 10010052 i 10010037. Z opisów zawartych w protokole kontroli wynika, że podatnicy posiadają nieruchomości związane z działalnością gospodarczą i nie wykazują do opodatkowania budowli lub też ich deklarowana wartości budzi wątpliwości. W szczególności chodzi tu o place oraz ogrodzenia, a tego rodzaju elementy nieruchomości zgodnie z art. 3 pkt 3 i 9 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2024 r. poz. 725, ze zm.) są zaliczane do budowli. W przypadku pierwszego z podatników należy wskazać, że Prawo budowlane wprost zalicza do budowli składowiska odpadów, zatem weryfikacji wymaga, czy podatnik nie posiada takich budowli. Drugi z podatników w złożonej deklaracji wykazał do opodatkowania jedynie budynki i grunty związane

z działalnością gospodarczą. Podczas poprzedniej kontroli opodatkowane były również budowle o wartości 14.356 zł. Na podstawie portali ustalono, że nieruchomość podatnika posiada budowle w postaci utwardzenia gruntu oraz ogrodzenia. Ich wykorzystywanie do działalności gospodarczej powinno skutkować opodatkowaniem zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Również trzeci z wymienionych podatników nie wykazał budowli do opodatkowania, mimo że na jego nieruchomości wykorzystywanej do prowadzenia działalności znajdują się obiekty budowlane takie jak tarasy i ogrodzenie. Należy zatem wyjaśnić status tych obiektów i ustalić, czy podlegają opodatkowaniu;

d) art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 poz. 333, ze zm.) w przypadku podatników o nr kont 10020014; 10020008; 10020019; 10020015 i 10020026, co polegało na wykazaniu do opodatkowania innej powierzchni gruntów rolnych niż wynika z ewidencji gruntów z uwzględnieniem art. 3 ust. 1 ustawy. Na przykład pierwszy z podatników w deklaracji wykazał do opodatkowania grunty o pow. 8,6594 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 4.7653 ha. Z ewidencji geodezyjnej wynika, że w jego posiadaniu są grunty rolne podlegające opodatkowaniu o pow. 18,2398 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 9,8493 ha, a po uwzględnieniu gruntów oddanych w dzierżawę w jego posiadaniu pozostały grunty o pow. 11,2708 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 6,01631 ha. Natomiast w przypadku drugiego z podatników ustalono, że nie wykazał on do opodatkowania gruntów sklasyfikowanych jako R IVb o pow. 0,12 ha i R IVa o pow. 0,67 ha. Również w przypadku trzeciego z podatników ustalono na podstawie okazanej dokumentacji, że wykazana do opodatkowania powierzchnia jest zaniżona. W deklaracji wykazana została powierzchnia gruntów wynosząca 156,0229 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa do opodatkowania wynosi 99,63 ha. Według geodezji podatnik posiada grunty rolne podlegające opodatkowaniu o pow. 117,074 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 77,7481 ha oraz jest współwłaścicielem 28,3715 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 20,1719 ha. Dodatkowo podatnik dzierżawi grunty od KOWR o pow. 109,796 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 20,1581 ha. Wynika zatem, że w jego posiadaniu jest pow. 233,771 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 97,9062 ha;

e) art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym przez podatników o nr kont 10020027 i 10020015, którzy do opodatkowania wykazali powierzchnię odpowiadającą udziałowi w posiadanych nieruchomościach. Przedmiotowy przepis stanowi, że jeżeli grunty, o których mowa w art. 1, stanowią współwłasność lub znajdują się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowią odrębny przedmiot opodatkowania podatkiem rolnym, a obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach (posiadaczach), z zastrzeżeniem ust. 6 i 7;

f) art. 6a ust. 8 pkt 1 w zw. z art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym w przypadku podatnika o nr konta 10020028 i pozostałych współwłaścicieli, którzy nie wykazali do opodatkowania gruntów współposiadanych (udział 69440/425540) o pow. 30,15 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 7,281 ha;

g) art. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o podatku leśnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 888) w przypadku podatników o nr kont 10030009; 10030010; 10030011; 10030021 i 10030013. Pierwszy z podatników w deklaracji wykazał grunty leśne o pow. 2306,2936 ha. Z ewidencji gruntów i budynków wynika, że w jego posiadaniu są grunty leśne o pow. 2315,2936 ha. Należy więc wyjaśnić dlaczego podatnik wykazał powierzchnię mniejszą o 8,6664 ha. Drugi z podatników w deklaracji wykazał grunty leśne podlegające opodatkowaniu i zwolnione z opodatkowania o pow. 2900,7698 ha. Według danych z ewidencji gruntów i budynków w jego posiadaniu są grunty leśne o pow. 2909,6471 ha (różnica wynosi 8,8773 ha). Natomiast w przypadku weryfikacji danych zawartych w złożonej deklaracji przez trzeciego z podatników z danymi geodezyjnymi stwierdzono zaniżenie wykazanej powierzchni gruntów o 2,9883 ha. Wykazana przez podatnika powierzchnia gruntów leśnych wynosi 686,3907 ha, natomiast według ewidencji gruntów i budynków w jego posiadaniu są grunty leśne o pow. 689,6237 ha. Ustalono również, że tylko 0,25 ha gruntów leśnych podatnik oddał w dzierżawę;

h) naruszenie art. 2 ust. 4 ustawy o podatku leśnym w przypadku podatnika o nr konta 10030027, który według ewidencji geodezyjnej współposiada działkę o pow. 1,3174 ha. W deklaracji podatnik wykazał grunty o pow. 0,6587 ha – powierzchnia ta odpowiada powierzchni równej posiadanemu udziałowi – str. 87-101 protokołu kontroli.

Prawidłowość realizacji dochodów z tytułu podatku rolnego, leśnego i od nieruchomości opłacanego przez osoby fizyczne sprawdzono poprzez weryfikację dokumentacji podatkowej wybranych podatników. Próba ta składała się z 50 podatników wymienionych w załączniku nr 3/6 do protokołu kontroli. Kontroli dokonano na podstawie danych wynikających z przedstawionych informacji podatkowych, ewidencji gruntów i budynków oraz portali. W wyniku przeprowadzonego badania stwierdzono, że stwierdzone okoliczności wskazują na naruszenie:

a) art. 4 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przypadku podatnika o nr konta 380213. Nieprawidłowości te są związane z wadliwym opodatkowaniem gruntów lub zaniżeniem powierzchni gruntów zajętej na działalność gospodarczą. Opodatkowana powierzchnia gruntów związanych z działalnością gospodarczą wynosi 1.010 m², Natomiast na podstawie portali ustalono, że powierzchnia ta może oscylować w granicach 6.000 m²;

b) art. 4 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przypadku podatników o nr kont: 350060; 240087; 190029; 40021; 220031; 80003; 1388162 i

380213. Z treści protokołu kontroli wynika, że w przypadku tych podatników uzasadnione wątpliwości budzi wykazana przez nich powierzchnia budynków lub też budynki nie zostały wykazane w złożonych informacjach podatkowych. Ustalenia te zostały dokonane w oparciu o zapisy ewidencji geodezyjnej i dane z portali. Ponieważ dane uzyskane w taki sposób mogą być nieprecyzyjne, służby organu podatkowego są zobowiązane przeprowadzić postępowanie wyjaśniające, w trakcie którego będą podjęte działania przewidziane w przepisach prawa umożliwiające ustalenie faktycznej podstawy opodatkowania. Na przykład pierwszy z wymienionych podatników nie wykazał do opodatkowania budynku mieszkalnego, który posiada dwie kondygnacje i powierzchnię zabudowy wynoszącą 88 m². Drugi z podatników według ewidencji podatkowej posiada budynek mieszkalny o powierzchni użytkowej 340 m². Z ewidencji geodezyjnej wynika, że podatnik posiada budynek mieszkalny o powierzchni zabudowy 144 m² i trzech kondygnacjach. W oparciu o informacje z portali ustalono, że trzecia kondygnacja posiada skosy (użytkowe poddasze). W związku z powyższym do obliczenia sumy rzutów wszystkich kondygnacji w jej przypadku przyjęto 50% powierzchnia zabudowy. W takiej sytuacji suma rzutów wszystkich kondygnacji wynosi około 360 m². Opodatkowana powierzchnia stanowi 94,44 % tej wartości. Nie jest praktycznie możliwe, aby klatka i mury zajmowały nieco ponad 5,5% powierzchni budynku. W przypadku trzeciego z wymienionych podatników stwierdzono, że według ewidencji geodezyjnej posiada dwa budynki mieszkalne, pierwszy budynek ma jedną kondygnację i powierzchnię zabudowy wynoszącą 41 m², a drugi ma dwie kondygnacje i powierzchnię zabudowy wynoszącą 122 m². Natomiast podatnik zadeklarował do opodatkowania budynki o powierzchni użytkowej wynoszącej odpowiednio 35 m² i 150 m². Należy wskazać na wątpliwości dotyczące powierzchni drugiego budynku. Opodatkowana powierzchnia stanowi 61% sumy rzutów obu kondygnacji (244 m²), należy zatem wyjaśnić czy mury i klatka schodowa mogą zajmować blisko 40% tej powierzchni;

c) art. 4 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych w przypadku podatników o nr kont 1388162 i 380213. Z ustaleń dokonanych na podstawie portali wynika, że grunty związane z działalnością gospodarczą w części niezabudowanej są utwardzone, ponadto nieruchomości są również ogrodzone. Tego typu obiekty są budowlami zgodnie z przywołanymi wyżej przepisami Prawa budowlanego. Z opisów zawartych w protokole kontroli wynika, że wymienieni podatnicy posiadają nieruchomości związane z działalnością gospodarczą i nie wykazują do opodatkowania budowli lub też ich deklarowane wartości budzą wątpliwości;

d) art. 4 ust. 1 ustawy o podatku rolnym w przypadku podatników o nr kont 370149; 60046; 190033 i 130062 polegające na wykazaniu do opodatkowania innej powierzchni gruntów rolnych niż wynika z ewidencji gruntów z uwzględnieniem art. 3 ust. 1 ustawy. Na przykład pierwszy z podatników w deklaracji wykazał do opodatkowania grunty o pow. 8,6594 ha, z których

powierzchnia przeliczeniowa wynosi 4.7653 ha. Z ewidencji geodezyjnej wynika, że w jego posiadaniu są grunty rolne o pow. 12,0801 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 6,7154 ha. Natomiast z informacji i ewidencji podatkowej wynika, że podatnik posiada grunty rolne o pow. 12,0801 ha, z których powierzchnia przeliczeniowa wynosi 7,0801 ha. Różnica wynika z błędnego wprowadzenia gruntów sklasyfikowanych jako RIVb o pow. 1,8233 ha jako RIVa. W trakcie kontroli zmieniono wymiar podatku za 2023 rok (odpis 68 zł). W przypadku drugiego z podatników ustalono, że w działce wprowadzonej do ewidencji podatkowej zaniżono powierzchnię gruntów sklasyfikowanych jako Ł o 0,3 ha, co skutkowało zaniżeniem podatku o 31 zł,

e) art. 3 ust. 5 ustawy o podatku rolnym przez podatników o nr kont 370149; 380021, 390066; 190019; 390084 i 1388162 Przedmiotowy przepis stanowi, że jeżeli grunty, o których mowa w art. 1, stanowią współwłasność lub znajdują się w posiadaniu dwóch lub więcej podmiotów, to stanowią odrębny przedmiot opodatkowania podatkiem rolnym, a obowiązek podatkowy ciąży solidarnie na wszystkich współwłaścicielach (posiadaczach), z zastrzeżeniem ust. 6 i 7. W przypadku wskazanych podatników grunty stanowiące współwłasność opodatkowano łącznie z gruntami będącymi własnością tylko jednego ze współwłaścicieli;

f) art. 3 ustawy o podatku leśnym w przypadku podatnika o numerze konta 370072. Według ewidencji podatkowej posiada on grunty leśne o pow. 9,0499 ha. Z ewidencji gruntów i budynków wynika, że w jego posiadaniu są grunty leśne o pow. 7,5999 ha. W aktach podatkowych nie było informacji podatkowej. W trakcie kontroli wezwano podatnika do złożenia informacji i wydano decyzję zmieniającą wymiar podatku za 2023 rok (odpis za 2023 r. 103 zł);

g) art. 6 ust. 2 ustawy o podatku leśnym przez podatników o nr kont: 370072; 350060 i 250109 w związku z niezłożeniem informacji podatkowych lub nie składaniem korekt informacji podatkowych przedstawiających aktualny stan faktyczny w zakresie posiadanych gruntów leśnych. Na przykład w aktach podatkowych dotyczących pierwszego z podatników nie było w ogóle informacji podatkowej. W przypadku drugiego z podatników według ewidencji podatkowej opodatkowana powierzchnia gruntów leśnych wynosi 3,5465 ha, natomiast w informacji podatkowej podatnik wskazał do opodatkowania 1,1289 ha. Również w przypadku trzeciego z podatników stwierdzono, że w okazanej dokumentacji nie ma informacji podatkowej. Organ podatkowy opodatkował całość posiadanych przez podatnika gruntów leśnych – str. 102-106 protokołu kontroli.

Kontrola prawidłowości i powszechności działań wierzyciela należności pieniężnych została przeprowadzona na grupie podatników wymienionych w załączniku nr 3/9 do protokołu kontroli. Wykazała ona, że:

- a) na kontach podatkowych według stanu na koniec 2023 r. figurują należności z lat 2011-2017. Sytuacja taka dotyczy m.in. podatników o nr kont 1378198; 1388110; 310048; 310124; 1318081; 1318146 i 1318162. Organ podatkowy nie dokonał odpisu należności, które mogły ulec przedawnieniu na mocy art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej. Pozostawianie w ewidencji należności podatkowych, które się przedawniły skutkuje nierzetelnymi danymi ksiąg, wbrew art. 24 ust. 2 ustawy o rachunkowości;
- b) w przypadku podatników wymienionych w zawartej w protokole kontroli tabeli nr 1 stwierdzono, że w kontrolowanym okresie nie wystawiono upomnień. Jest to sytuacja naruszająca zapisy § 9 ust. 5 instrukcji w sprawie ewidencji podatków i opłat oraz przepisów prawa zawartych obecnie w § 3 pkt 1 lit. a) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 316) a w okresie objętym kontrolą w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej wydanym w tej sprawie w dniu 18 listopada 2020 r. (Dz. U. z 2020 r. poz. 2083). Z uwagi na wysokość zaległości działania powinny być podjęte niezwłocznie;
- c) w przypadku podatników wymienionych w protokole kontroli w tabeli nr 2 upomnienia wystawiono po upływie co najmniej 40 dni od końca miesiąca, w którym upłynął termin płatności raty podatku co również narusza przywołane wyżej przepisy;
- d) w przypadku podatników wymienionych w tabeli nr 3 zawartej w protokole kontroli nie wystawiono tytułów wykonawczych, co stanowi naruszenie § 9 ust. 8 przywołanej wyżej instrukcji oraz art. 15 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2023 r. poz. 2505, ze zm.), a także § 5 rozporządzenia w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych. Przepisy wewnętrzne wskazują, że tytuły należy wystawić po upływie 50 dni od zakończenia miesiąca, w którym doręczono upomnienie. Natomiast w przypadku regulacji wynikających z ustawy i rozporządzenia egzekucja administracyjna może być wszczęta, jeżeli wierzyciel, po upływie terminu do wykonania przez zobowiązanego obowiązku, przesłał mu pisemne upomnienie, zawierające wezwanie do wykonania obowiązku z zagrożeniem skierowania sprawy na drogę postępowania egzekucyjnego oraz inne dane niezbędne do prawidłowego wykonania obowiązku przez zobowiązanego, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. W takim przypadku postępowanie egzekucyjne może być wszczęte dopiero po upływie 7 dni od dnia doręczenia tego upomnienia. Przepisy zawarte w § 5 rozporządzenia wskazują, że w przypadku zaległości które przekraczają dziesięciokrotność kosztów upomnienia powinno nastąpić to niezwłocznie;
- e) w przypadku podatników wymienionych w protokole kontroli w tabeli nr 4 tytuły wystawiono z naruszeniem § 9 ust. 8 instrukcji w sprawie ewidencji podatków i opłat, ponieważ od końca miesiąca, w którym doręczono upomnienia, do momentu wystawienia tytułu minęło więcej niż 50

dni. Ponadto, jak wskazano w opisie dotyczącym terminowości działań egzekucyjnych, podjęcie działań egzekucyjnych po upływie dwóch miesięcy nie może być uznane za spełniające przesłanki niezwłoczności;

f) analiza instrukcji w sprawie ewidencji podatków i opłat w wersji wprowadzonej zarządzeniem Nr 268/2017 byłego Wójta Gminy Narew z dnia 29 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia zasad rachunkowości w Urzędzie Gminy Narew oraz obecnie obowiązującej, wprowadzonej zarządzeniem Nr 547/24 byłego Wójta Gminy Narew z dnia 28 lutego 2024 r. wykazała w ich treści przepis przewidujący, że jeżeli jest prowadzone postępowanie podatkowe w sprawie umorzenia zobowiązania podatkowego, terminy określone w ust. 6 instrukcji są liczone od dnia uprawomocnienia się decyzji. Natomiast inna regulacja przewiduje w zakresie odpisywania należności przedawnionych, że czynności tej można dokonać pod warunkiem, że nie nastąpiło to z winy pracownika. Należy wskazać, że obowiązujące przepisy dotyczące prowadzenia prac upominawczych i egzekucyjnych nie przewidują ich zawieszenia na czas ewentualnego postępowania w celu zastosowania ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych w oparciu o art. 67a Ordynacji podatkowej. Takie działanie może stanowić jedynie zbędne odłożenie w czasie działań egzekucyjnych. Natomiast z drugiej regulacji wynika, że ewentualne odpisanie należności przedawnionych może nastąpić, jeżeli nie nastąpiło ono z winy odpowiedzialnego za te działania pracownika. Należy wskazać, że jeżeli zostały spełnione wszystkie warunki wynikające z przepisów Ordynacji podatkowej i upłynął okres możliwości dochodzenia należności ulega ona przedawnieniu z mocy prawa – str. 108-113 protokołu kontroli.

Z ewidencji podatkowej wynika, że trzech podatników o nr kont 100006; 100116 i 500004 nie składa deklaracji na podatek od środków transportowych. Organ podatkowy w ich przypadku wydaje decyzje określające wysokość zobowiązania podatkowego. Postępowanie podatników polegające na notorycznym naruszaniu art. 9 ust. 6 pkt 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych jest spenalizowane w przepisach ustawy z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy (Dz. U z 2024 roku, poz. 628). Zgodnie z art. 54 § 1 k.k.s. w przypadku podatników naruszających przepisy materialnego prawa podatkowego poprzez uchylanie się od opodatkowania, nie ujawnianie właściwemu organowi przedmiotu lub podstawy opodatkowania lub nie składanie deklaracji, przez co narażają podatek na uszczuplenie, podlegają karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie. Należy zatem rozważyć zawiadomienia właściwego miejscowo urzędu skarbowego o naruszeniu przez podatników wskazanych przepisów materialnego prawa podatkowego w celu wyegzekwowania deklaracji – str. 114 protokołu kontroli.

W wyniku kontroli wydatków na wynagrodzenia pracowników Urzędu Gminy stwierdzono, że według obowiązującego w Urzędzie regulaminu wynagradzania pracowników, wprowadzonego przez byłego Wójta, dodatek specjalny może być przyznany w indywidualnych przypadkach na czas nieoznaczony. Wskazana regulacja narusza art. 36 ust. 5 ustawy 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1135), według którego dodatek specjalny może być przyznany pracownikowi (poza pracownikami wymienionymi w art. 36 ust. 3 ustawy) z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków służbowych lub powierzenia dodatkowych zadań. Z brzmienia tego przepisu wynika więc, że przyznanie dodatku może nastąpić przy zaistnieniu jednej z dwóch wymienionych w nim przesłanek. Jednakże okolicznością uzasadniającą przyznanie tego składnika wynagrodzenia jest zawsze cecha „okresowości” zwiększenia obowiązków lub powierzenia zadań, co powoduje, że ma on charakter świadczenia tymczasowego, a więc nie może być stałym składnikiem wynagrodzenia. Możliwość przyznawania dodatku specjalnego na czas nieoznaczony przewidywał § 8 ust. 2 nieobowiązującego od 1 kwietnia 2009 r. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 sierpnia 2005 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 146, poz. 1223 ze zm.) – str. 122-123 protokołu kontroli.

Analizą objęto wydatki z tytułu wypłaty ekwiwalentu za niewykorzystany urlop dla byłego Wójta Gminy Andrzeja Pleskowicza (str. 125-126 protokołu kontroli). W 2024 r. wypłacony został byłemu Wójtowi ekwiwalent za 72 dni niewykorzystanego urlopu (w tym za 35 dni urlopu zaległego za lata 2021-2022) w łącznej wysokości 54.046,08 zł. Zgodnie z art. 168 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, ze zm.), urlopu niewykorzystanego w terminie ustalonym zgodnie z art. 163 należy pracownikowi udzielić najpóźniej do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego. Powyższe oznacza, że pracodawca nie może jednostronnie wyznaczyć pracownikowi terminu tego urlopu – może natomiast zobowiązać pracownika do wskazania terminów korzystania z zaległych urlopów w wyznaczonym przepisami okresie, czyli do 30 września następnego roku kalendarzowego. Za brak współpracy ze strony pracowników w tym zakresie pracodawca może zaś nakładać kary porządkowe zgodnie z art. 108 k.p., gdyż takie działanie może zostać uznane za nieprzestrzeganie przez pracowników ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy. Ponadto nieudzielenie pracownikowi urlopu wypoczynkowego jest wykroczeniem z art. 282 § 1 pkt 2 k.p. zagrożonym karą grzywny od 1.000 zł do 30.000 zł. Jak z kolei orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 stycznia 2005 r. (sygn. akt I PK 124/05) „Pracodawca może wysłać pracownika na zaległy urlop, nawet gdy ten nie wyraża na to zgody. Ekwiwalent pieniężny przysługuje tylko wtedy, gdy

wykorzystanie urlopu w naturze nie jest możliwe”. Naruszenie przedstawionych zasad wykorzystywania urlopu wypoczynkowego przez byłego Wójta skutkowało obciążeniem budżetu gminy wydatkami z tytułu ekwiwalentu za niewykorzystany urlop za 2021 i 2022 r. (który to urlop powinien być wykorzystany odpowiednio do 30 września 2022 r. i 30 września 2023 r.) w wysokości 26.272,40 zł.

Sprawdzeniem objęto wydatki z tytułu zwrotu kosztów podróży służbowych oraz prawidłowość delegowania pracowników w podróż w świetle przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2190) (str. 132-133 protokołu kontroli), stwierdzając, że:

- a) w 9 poleceniach wyjazdu służbowego na pierwszej stronie, w pozycji „na czas od ... do ...” nie wskazano czasu zakończenia wyjazdu. Jest to sprzeczne z § 2 rozporządzenia, zgodnie z którym pracodawca jest zobowiązany do ustalenia terminu i miejsca odbywania podróży służbowej przez pracownika,
- b) w 1 poleceniu wyjazdu nie wskazano miejsca wyjazdu, co również narusza § 2 rozporządzenia.

W przypadku wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii stwierdzono brak należytego udokumentowania związku części finansowanych działań z gminnym programem. Wynikało to z nieopisywania faktur w sposób umożliwiający powiązanie wydatku z konkretnym punktem programu określonego uchwałą Nr XXXIX/214/22 Rady Gminy Narew z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Przeciwdziałania Narkomanii oraz Uzależnieniom Behawioralnym w Gminie Narew na lata 2022-2025. Należyty związek z konkretnym punktem Programu można było ustalić dopiero na podstawie otrzymanych w trakcie kontroli wyjaśnień. Uwagi te dotyczą np. wydatków poniesionych na zakup wyposażenia dla OSP czy na zakup wiertarki i innego sprzętu stolarskiego – str. 74-77 protokołu kontroli.

W zakresie wydatków sklasyfikowanych w rozdz. 75075 „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” stwierdzono, że dotyczyły one głównie zakupu kwiatów i upominków (m.in. w związku z takimi wydarzeniami jak koncert kolęd czy zakończenie roku szkolnego), zaś cel zakupu określano jako „na cele reprezentacyjne”. Zarówno cel wydatku, jak i opis faktury nie świadczą w ocenie Izby o wystarczającym związku pomiędzy wydatkiem a realizacją zadań

publicznych z zakresu promocji gminy – wynika z nich bowiem, że istotą zakupu była reprezentacja organów gminy przy okazji wydarzeń, w których brali udział mieszkańcy gminy. Według słownika języka polskiego „promocja” w tym znaczeniu to „działania zmierzające do zwiększenia popularności jakiegoś produktu lub przedsięwzięcia”. W ocenie Izby wydatki opisane w protokole kontroli – jako dotyczące spraw niewykraczających swoim charakterem i oddziaływaniem poza teren gminy i jej mieszkańców – nie mają cech wydatku służącego promocji gminy Narew i nie powinny być w związku z tym ujmowane w rozdz. 75075. Ponadto Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 6 grudnia 2000 r. (I SA/Gd 2038/99) zwrócił uwagę w kwestii oceny, czy dane działanie związane z promocją realizuje przesłankę zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców, iż należy wziąć pod uwagę korzyści, jakie wspólnota odniesie na skutek owego działania. Na przykład – zgodnie z tezą zawartą w wyroku NSA – za zadanie własne gminy można uznać promocję miasta, jeśli jej zakres, forma i koszt pozwalają uznać, że wspólnota samorządowa osiągnie wymierne korzyści z napływu dodatkowej liczby turystów – str. 159-161 protokołu kontroli.

Zbadano prawidłowość wypłacania ekwiwalentu dla strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej, przyjmując za próbę kontrolą wydatki za III kwartał 2023 r. (str. 166-170 protokołu kontroli). Kontrola wykazała nieprawidłowości w obliczaniu ekwiwalentu oraz rozbieżności między dokumentacją przedkładaną przez PSP w Hajnówce a przedstawianą przez OSP, co obrazują poniższe przykłady (wybrane spośród szczegółowo opisanych w protokole kontroli):

- a) z okazanej karty kosztów akcji gaśniczo-pożarniczej OSP Narew wynika, że w dniu 1 lipca 2023 r. miało miejsce „zabezpieczenie helikoptera – Odryński”, w którym brało udział 6 strażaków ratowników, czas pracy – 1,5 h. Wypłacono w dniu 14 sierpnia 2023 r. ekwiwalent w łącznej wysokości 270 zł (obliczony jako 1,5 godziny x 30 zł x 6). W pierwszej kolejności należy wskazać, że zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczej straży pożarnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 233) ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań – przy czasie udziału w akcji wynoszącym 1,5 godziny każdemu strażakowi powinien zatem przysługiwać ekwiwalent obliczony jak za 2 godziny. Natomiast z zestawienia PSP w Hajnówce wynika, że czas akcji trwał od 10:22-11:09, czyli 1 godzinę, co wskazywałoby na prawo do ekwiwalentu jak za 1 godzinę;
- b) z okazanej karty kosztów akcji gaśniczo-pożarniczej OSP Narew wynika, że w dniu 7 sierpnia 2023 r. miała miejsce akcja ratownicza w związku z wypadkiem drogowym w Trześciance, w której brało udział 6 strażaków; czas pracy – 1,5 h. Wypłacono ekwiwalent w wysokości 1,5 stawki dla każdego strażaka, zamiast ekwiwalentu jak za 2 godziny stosownie do art. 15 ust. 2

ustawy o ochotniczej straży pożarnej. Zestawienie z PSP w Hajnówce potwierdza, że czas akcji trwał od 14:01-15:21, czyli również 2 rozpoczęte godziny, zatem w tym przypadku jednoznacznie można stwierdzić, że doszło do zaniżenia ekwiwalentu łącznie o 90 zł;

c) z karty kosztów akcji gaśniczo-pożarniczej OSP Narew wynika, że w dniu 21 sierpnia 2023 r. miał miejsce pożar trawy – Tyniewiczze Male, w którym brało udział 5 strażaków; czas udziału w akcji – 1,5 h, za który wypłacono łącznie 225 zł ekwiwalentu (1,5 godziny x 30 zł x 5), zaniżając go w świetle art. 15 ust. 2 ustawy łącznie o 75 zł. Zestawienie PSP w Hajnówce potwierdza, że czas udziału w akcji trwał 1 godzinę i 6 minut, zatem należał się ekwiwalent za 2 godziny;

d) obliczenie ekwiwalentu niezgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy miało miejsce także w przypadku akcji OSP Narew dotyczącej wypadku drogowego w Rybakach w dniu 16 sierpnia 2023 r., w związku z którą 6 strażakom po 1,5 stawki ekwiwalentu, gdyż udział w akcji wykazano jako 1,5. Z kolei z zestawienia PSP w Hajnówce wynika, że czas udziału w akcji pracy trwał 57 minut, co w świetle przywołanego przepisu ustawy uprawniałoby do ekwiwalentu za 1 godzinę. Ponadto z zestawienia PSP wynika, że w akcji brało udział 5 a nie 6 strażaków;

g) według dokumentacji OSP Narew w dniu 23 września 2023 r. czas akcji dotyczącej pożaru w Tyniewiczach Małych, w której brało udział 6 strażaków ratowników, wynosił 1,5 h, za co wypłacono łącznie 270 zł obliczone również niezgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczej straży pożarnej. Z zestawienia PSP w Hajnówce wynika, że udział w akcji trwał od 14:13 do 14:59, co w świetle ustawy uprawniałoby do ekwiwalentu za 1 rozpoczętą godzinę. Do tego samego zdarzenia wyjechał inny samochód, w którym według okazanej karty kosztów akcji gaśniczo-pożarniczej brało udział 6 strażaków, czas pracy – 1 h. Z zestawienia PSP w Hajnówce wynika zaś, że w tym samochodzie znajdowało się tylko 3 strażaków.

Według wyjaśnień pracownika Urzędu Gminy w sprawie stwierdzonych rozbieżności: *ekwiwalent dla jednostek OSP jest naliczany na podstawie kart kosztów akcji gaśniczo-pożarniczych, które strażacy przedkładają do UG Narew w krótkim czasie bezpośrednio po akcji ratowniczo-gaśniczej. Czas pracy w zestawieniach PSP nie uwzględnia czasu po przybyciu do jednostki OSP (remizy), kiedy strażacy wykonują prace porządkowe po akcji (...).*

Kontrola prawidłowości rozliczenia dotacji udzielonej Narwiańskiemu Klubowi Sportowemu „ISKRA” wykazała, że z udostępnionej dokumentacji nie wynika, aby ogłoszono rozstrzygnięcie konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych należących do gminy Narew. Zgodnie z art. 15 ust. 2j ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491) wyniki otwartego konkursu ofert ogłasza się niezwłocznie po wyborze oferty w sposób określony w art. 13 ust. 3 ustawy, tj. w Biuletynie Informacji Publicznej, w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu

przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń oraz na stronie internetowej organu administracji publicznej – str. 164 protokołu kontroli.

W umowie o udzielenie dotacji zawarto zapis, według którego, jeżeli dany wydatek finansowany z dotacji wykazany w sprawozdaniu z realizacji zadania publicznego nie jest równy odpowiedniemu kosztowi określonymu w kosztorysie, to uznaje się za zgodny z kosztorysem wtedy, gdy nie nastąpiło jego zwiększenie o więcej niż 15% bez konieczności sporządzania aneksu do umowy. Należy zwrócić uwagę, że w obecnym stanie prawnym § 5 wzoru umowy ustalonego rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów ofert i ramowych wzorów umów dotyczących realizacji zadań publicznych oraz wzorów sprawozdań z wykonania tych zadań (Dz. U. z 2018 r. poz. 2057) stanowi, iż dopuszcza się dokonywanie przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów określonymi w kalkulacji przewidywanych kosztów, w wielkościach i na zasadach określonych w regulaminie konkursu/ogłoszeniu o konkursie/dokumentacji konkursowej. Zatem sama możliwość i wysokość przesunięć musi wynikać z ogólnych zasad przyjętych na etapie organizowania danego konkursu i nie podlega ustalaniu dopiero na etapie umowy. W ogłoszeniu o konkursie nie zawarto postanowień w zakresie dopuszczalnego poziomu przekroczenia kosztu w odpowiedniej pozycji kosztorysu – str. 165-166 protokołu kontroli.

Kontrola zagadnień dotyczących funduszu sołeckiego, regulowanego przepisami ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołecim (Dz. U. z 2014 r. poz. 301, ze zm.), wykazała, że przyjęty przez byłego Wójta do realizacji wniosek, złożony przez sołectwo Gradoczno, nie zawierał uzasadnienia. Wymóg zawarcia we wniosku uzasadnienia określa art. 5 ust. 3 ustawy, natomiast zgodnie z art. 5 ust. 5 wójt odrzuca w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosek niespełniający warunków określonych w ust. 2-4 art. 5, jednocześnie informując o tym sołtysa. Według złożonego wyjaśnienia (...) *uzasadnienie zostało przez panią sołtys przeoczone, weryfikując zasadność wniosku zasugerowano się protokołem z zebrania, w którym zawarte jest uzasadnienie: Wykonanie parkingu przy świetlicy wiejskiej wykorzystując kostkę lub polbruk, aby uzyskać lepszy komfort i wygląd* – str. 152 protokołu kontroli.

Kontrola zamówień publicznych udzielanych w trybie przepisów Prawa zamówień publicznych wykazała – oprócz opisanych wyżej ustaleń związanych ze zwrotem wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umów – nieprawidłowości, które dotyczyły w szczególności następujących kwestii:

a) zgodnie z art. 23 ustawy zamawiający jest zobowiązany do sporządzenia planu postępowań o udzielenie zamówień, jakie przewiduje przeprowadzić w danym roku, nie później niż w terminie

30 dni od dnia przyjęcia budżetu lub planu finansowego i opublikowania go w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej zamawiającego. W zakresie planu na 2023 r. stwierdzono naruszenie tego terminu, ponieważ budżet i plan finansowy Urzędu Gminy przyjęto 22 grudnia 2022 r., natomiast plan został opublikowany w dniu 26 stycznia 2023 r. – str. 138 protokołu kontroli;

b) w skład stałej komisji przetargowej do przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówień publicznych powołanej zarządzeniem byłego Wójta z dnia 3 marca 2021 r. wchodzi 17 osób. W zarządzeniu przewidziano, że komisja winna działać w składzie minimum 3 członków, jednakże z jego treści nie wynika, kto ma wyznaczać osoby wchodzące w skład komisji w danym postępowaniu. Kontrolą objęto postępowanie o udzielenie zamówienia na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Narew w 2023 r.” – nie ma możliwości zweryfikowania, kto miał wchodzić w skład komisji w tym postępowaniu (powinna ona liczyć przynajmniej 3 członków) i czy w ogóle miała ona w tym postępowaniu funkcjonować. Według wyjaśnień złożonych w trakcie kontroli czynności w postępowaniu przypisane komisji wykonywał (...) *przewodniczący komisji, sekretarz (stały członek komisji przetargowej wyznaczony zgodnie z Zarządzeniem ws. powołania komisji).* *Brak informacji o innych członkach komisji* – str. 138-139 protokołu kontroli; wykonujący obie funkcje ówczesny Sekretarz Gminy nie jest już zatrudniony w Urzędzie Gminy Narew od 27 marca 2024 r. Ponadto regulamin stałej komisji przetargowej określa jedynie zakres zadań przewodniczącego komisji oraz sekretarza komisji, podczas gdy zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy kierownik zamawiającego określa organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków członków komisji przetargowej, mając na celu zapewnienie sprawności jej działania, indywidualizacji odpowiedzialności jej członków za wykonywane czynności oraz przejrzystości jej prac – str. 145 protokołu kontroli;

c) w postępowaniu na „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Narew w 2023 r.” (str. 139-149 protokołu kontroli) jako kryteria oceny ofert przyjęto cenę – waga 70% oraz „termin płatności faktury” – waga 30%, przy czym za termin płatności wynoszący 14 dni przyznawano 10 punktów, za termin wynoszący 15-21 dni – 20 punktów, a za termin 22-30 dni – 30 punktów. W praktyce mogło zatem dojść do wyboru oferty istotnie droższej z powodu zróżnicowania warunków w zakresie kryterium pozacenowego, co jednakże nie przełożyłoby się na uzyskanie wymiernych korzyści dla zamawiającego. Obiektywnie za takie korzyści nie można bowiem uznać krótszego np. o 8 dni terminu płatności faktury. Podkreślenia wymaga, że waga kryteriów pozacenowych ma potencjalne przełożenie na konieczność wydatkowania wyższej kwoty środków publicznych w ramach wynagrodzenia wykonawcy, który zaproponował korzystniejsze warunki w zakresie

kryterium pozacenowego. Zarówno rodzaj, jak i waga kryterium pozacenowego nie mogą choćby potencjalnie prowadzić do wyboru oferty istotnie droższej przy braku korzyści, które obiektywnie można uznać za adekwatnie rekompensujące potencjalnie wyższe wydatki. W ocenie Izby samo stworzenie takiej możliwości świadczy o niewłaściwym przygotowaniu postępowania. Zamawiający powinien kształtować kryteria w sposób zapewniający wybór oferty najkorzystniejszej, ustalając inne niż cena kryteria na poziomie odpowiednim do ich rzeczywistej istotności względem wyższych wydatków, które potencjalnie będą poniesione na realizację zamówienia. Zgodnie z definicją najkorzystniejszej oferty zawartą w art. 239 ust. 2 Prawa zamówień publicznych najkorzystniejsza oferta to oferta przedstawiająca najkorzystniejszy stosunek jakości do ceny lub kosztu lub oferta z najniższą ceną lub kosztem. Usprawiedliwieniem dla zaobserwowanego sposobu konstruowania kryteriów nie jest wskazanie w przepisach art. 246 Prawa zamówień publicznych, że zamawiający „może” ukształtować wagę kryterium ceny w dowolny sposób. Prawo zamówień publicznych nie znosi obowiązku stosowania art. 44 ust. 3 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów;

d) z okazanej dokumentacji nie wynika, aby były Wójt Gminy oraz inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania (według wyjaśnień był to Sekretarz Gminy) złożyli oświadczenia określone w art. 56 ust. 4 ustawy, tj. oświadczenia o braku lub istnieniu konfliktu interesów (art. 56 ust. 2) oraz o ewentualnym prawomocnym skazaniu za przestępstwo popełnione w związku z postępowaniem o udzielenie zamówienia (art. 56 ust. 3). Przyczyn braku oświadczeń w dokumentacji postępowania nie ustalono w trakcie kontroli;

e) w dokumentacji postępowania brak jest potwierdzenia przekazania wykonawcy zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, o którym mowa w art. 253 ust. 1 pkt 1 ustawy. Zawiadomienie zostało udostępnione w BZP w dniu 28 sierpnia 2023 r., jednak nie potwierdzono w trakcie kontroli czy zostało ono przekazane wykonawcy pisemnie bądź elektronicznie. W związku z powyższym nie można określić terminu, w którym zamawiający winien zawrzeć umowę w sprawie zamówienia publicznego. Zgodnie z art. 308 ust. 2 ustawy zamawiający zawiera umowę w sprawie zamówienia publicznego, z uwzględnieniem art. 577, w terminie nie krótszym niż 5 dni od dnia przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty, jeżeli zawiadomienie to zostało przesłane przy użyciu środków komunikacji elektronicznej, albo 10 dni, jeżeli zostało przesłane w inny sposób;

f) ogłoszenie o wyniku postępowania nie zostało zamieszczone w BZP, gdzie – zgodnie z art. 309 ust. 1 ustawy – powinno zostać opublikowane nie później niż w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania. Zagadnienie to było przedmiotem zaleceń pokontrolnych

wystosowanych do ówczesnego Wójta po poprzedniej kontroli kompleksowej. Wyjaśniono, że (...) *dokumentację prac komisji prowadzi sekretarz komisji. Brak możliwości ustalenia przyczyn nieopublikowania ogłoszenia o wyniku postępowania „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości położonych na terenie Gminy Narew w 2023 r.”;*

g) w dokumentacji badanego postępowania na odbiór odpadów komunalnych brak protokołu postępowania; zgodnie z art. 71 ust. 1 Prawa zamówień publicznych zamawiający dokumentuje przebieg postępowania o udzielenie zamówienia, sporządzając w jego toku protokół postępowania. Wzory protokołów określa rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 2434).

Z ustaleń zawartych na str. 176-177 protokołu kontroli wynika, że nie jest ustalane faktyczne zużycie paliwa w przyjętym do kontroli pojeździe OSP. Jako faktyczne zużycie wykazywano w kwartalnych rozliczeniach zużycie według normy, co nie pozwala na ustalenie danych o ewentualnych przepalach lub oszczędnościach. Nie stwierdzono danych umożliwiających ustalenie rzeczywistego zużycia paliwa w poszczególnych okresach, tj. tankowań do pełna z podaniem stanu licznika na moment tankowania. Jako zużycie „faktyczne” podawano w rozliczeniach zużycie ustalone według normy.

Kontrola wykazała, iż ostatnią pełną inwentaryzację majątku trwałego przeprowadzono w 2023 r., na podstawie zarządzenia Nr 519/23 byłego Wójta Gminy Narew z dnia 11 grudnia 2023 r. w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji. W wyniku kontroli dokumentacji inwentaryzacyjnej ustalono, że nie wszystkie środki trwałe zinwentaryzowano w drodze spisu z natury, mimo takiego obowiązku. Część składników majątkowych ujęto wyłącznie w formie wykazów – arkusze spisu z natury obejmowały tylko pomieszczenia Urzędu Gminy lub poszczególne jednostki (np. OSP). Po zakończeniu inwentaryzacji składników majątkowych sporządzano m.in. protokół z rozliczenia wyników inwentaryzacji przeprowadzonej w drodze spisu z natury dla środków trwałych i pozostałych środków trwałych. Wynika z niego, że zinwentaryzowano środki trwałe w formie spisu z natury o wartości 7.778.826,84 zł oraz pozostałe środki trwałe 834.684,90 zł. Z protokołu wynika, że nie stwierdzono różnic ani nadwyżek inwentaryzacyjnych. Należy wskazać, iż w podanej kwocie znajdowała się wartość majątku nie objętego dokumentacją świadczącą o przeprowadzeniu inwentaryzacji drogą spisu z natury, lecz sporządzonymi „wykazami”. Ustalono, iż w formie spisu z natury nie udokumentowano inwentaryzacji składników takich jak:

a) budynki ujęte w wykazie środków trwałych (konto 011-2) – 2.602.368,02 zł,

- b) kotły i maszyny energetyczne – (011-4) – 636.628,57 zł,
- c) maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne (grupa V konto 011-8) – 232.492,02 zł,
- d) środki transportu (grupa V konto 011-6) – 1.907.441,67 zł.

Wymienione składniki zostały ujęte w wykazach podpisanych przez byłego Wójta Andrzeja Pleskowicza i przewodniczącą komisji inwentaryzacyjnej. Wykazy zawierały lokalizację, numer inwentarzowy, nazwę, ilość i wartość. Wymienione składniki powinny być zinwentaryzowane w drodze spisu z natury, jak to wynika z przepisów art. 26 ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy o rachunkowości. Obowiązujące w Urzędzie Gminy przepisy wewnętrzne określające zasady przeprowadzania i dokumentowania inwentaryzacji określają m.in., że inwentaryzację w drodze spisu z natury przeprowadza się na arkuszach spisu z natury, zaś do jej przeprowadzenia właściwe są zespoły spisowe. Wykazy sporządzono także dla środków trwałych znajdujących się w OSP, „gospodarce komunalnej”, oczyszczalni i świetlicach. Wykazy te zawierały lokalizację, nazwę, ilość i wartość, a niektóre numery fabryczne. Zgodnie z zarządzeniem Wójta z dnia 11 grudnia 2023 r. inwentaryzację środków trwałych i pozostałych środków trwałych miał przeprowadzić zespół spisowy w składzie wymienionym w protokole kontroli. Poprzednią pełną inwentaryzację majątku trwałego przeprowadzono w 2019 r. Przewodnicząca komisji inwentaryzacyjnej wyjaśniła, iż *Dokonano inwentaryzacji części majątku trwałego na wykazach w formie elektronicznej. Przez niedopatrzenie formularze przygotowane do spisu nie posiadały charakteru arkusza spisu z natury. Pośpiech i nawarstwienie się obowiązków wynikających z zakresu czynności i przypadających na koniec roku oraz braki kadrowe spowodowały powyższe uchybienia formalne. Spis został przeprowadzony rzetelnie, nie dokonano go na odpowiednich arkuszach. Powstałe omyłki nie powtórzą się* – str. 178-180 protokołu kontroli.

Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości i uchybienia były w głównej mierze wynikiem nieprzestrzegania bądź błędnej interpretacji przepisów prawnych dotyczących gospodarki finansowej i rachunkowości gminy oraz niewłaściwego funkcjonowania kontroli zarządczej.

Organem wykonawczym gminy wiejskiej jest Wójt, na którym spoczywają obowiązki dotyczące m.in. przygotowania projektów uchwał Rady Gminy, wykonywania budżetu i gospodarowania mieniem gminy, a także ogólna odpowiedzialność za prawidłową gospodarkę finansową gminy (art. 30 ust. 1 i 2, art. 60 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym). Wójt jako organ wykonawczy gminy wykonuje zadania przy pomocy Urzędu, którego jest kierownikiem (art. 33 ust. 1 i 3 ustawy). Odpowiedzialność za gospodarkę finansową Urzędu, jako jednostki sektora finansów publicznych, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie kontroli zarządczej, spoczywa na Wójeie – kierowniku jednostki, stosownie do art. 53 ust. 1 i art. 69 ust. 1

pkt 2 ustawy o finansach publicznych, a także na pracownikach, którym powierzono obowiązki w zakresie gospodarki finansowej.

Wójt jest również organem podatkowym pierwszej instancji, w myśl przepisu art. 13 § 1 pkt 1 Ordynacji podatkowej.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia dotyczą okresu sprawowania funkcji Wójta Gminy Narew przez Andrzeja Pleskowicza.

Obowiązki w zakresie prowadzenia rachunkowości spoczywały na Skarbniku Gminy, stosownie do postanowień zakresu czynności. Prawa i obowiązki głównego księgowego (skarbnika) określają przepisy art. 54 ustawy o finansach publicznych.

Mając na uwadze ustalenia kontroli, na podstawie art. 9 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, **zalecam:**

1. Powołanie Zastępcy Wójta, mając na uwadze argumentację zawartą w części opisowej wystąpienia.

2. W zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości:

- a) usunięcie konta 077 z wykazu kont zawartego w zakładowym planie kont,
- b) określenie w jej treści stosowanej wersji oprogramowania wykorzystywanego przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych, jak tego wymaga art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c) ustawy o rachunkowości.

3. Wskazanie Skarbnikowi Gminy na wyeliminowanie nieprawidłowości i uchybień w ewidencjonowaniu operacji w księgach rachunkowych, poprzez:

- a) ewidencjonowanie i ujmowanie w sprawozdawczości wszystkich dochodów i wydatków budżetu gminy, zgodnie z zasadą kasowego ich ustalania określoną przepisami podanymi w części opisowej wystąpienia,
- b) ewidencjonowanie rozrachunków z urzędem skarbowym z tytułu podatku VAT w sposób eliminujący sytuację powstawania z tego tytułu nierzetelnych sald; w szczególności zwrócenie uwagi, że przypadająca gminie należność z tytułu zwrotu podatku VAT nie może być księgowana po drugiej stronie jako zobowiązanie,
- c) ujmowanie na koncie 226 należności posiadających cechy należności długoterminowych ze względu na termin płatności poszczególnych rat,
- d) obejmowanie odpisem aktualizującym należności od osoby fizycznej, wobec której sąd ogłosił upadłość konsumencką, w części nieobjętej planem spłaty wierzycieli, z uwagi na spełnienie przesłanek określonych przepisami art. 35b ust. 1 ustawy o rachunkowości,
- e) prowadzenie ewidencji analitycznej do konta 800, zgodnie z obowiązującymi zasadami

funkcjonowania tego konta,

f) ewidencjonowanie w księgach materiałów w postaci cegły ceramicznej zgodnie z regulacjami obowiązującymi w Urzędzie, tj. poprzez spisanie w koszty z ustaleniem stanu na koniec roku i ujęciem jego wartości na koncie 310. W przypadku zamiaru dalszego ewidencjonowania cegły w sposób przyjęty w Urzędzie dla materiałów pędnych – dokonanie odpowiednich zmian w przepisach wewnętrznych.

4. W zakresie sprawozdawczości:

- a) wykazywanie w sprawozdaniu Rb-Z depozytów niezwróconych w terminie na dzień sprawozdawczy, w sposób przedstawiony w części opisowej wystąpienia,
- b) zweryfikowanie i skorygowanie danych wykazanych w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-PDP sporządzonych za 2023 r. w zakresie skutków obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych zwolnień, ulg, odroczeń i umorzeń.

5. W zakresie środków depozytowych wniesionych przez wykonawców zamówień publicznych tytułem wadium i zabezpieczenia należytego wykonania umowy:

- a) terminowe zwracanie wniesionych w pieniądzu wadium i zabezpieczeń należytego wykonania umowy, wraz z odsetkami pomniejszonymi o koszty prowadzenia rachunku bankowego; niezwłoczne zwrócenie zabezpieczeń podmiotom wskazanym w protokole kontroli, co do których na dzień 31 grudnia 2023 r. upłynął termin zwrotu i nie zostały dotychczas przekazane,
- b) zaprzestanie przyjmowania na dochody budżetu gminy naliczonych przez bank odsetek od środków przechowywanych na rachunku depozytowym w kwocie wyższej niż sfinansowane z budżetu koszty prowadzenia rachunku depozytowego; zwrócenie na rachunek depozytowy odsetek bezpodstawnie zaliczonych do dochodów budżetu oraz poinformowanie o wysokości rozliczonej w ten sposób kwoty,
- c) przekazanie na dochody budżetu wadium wniesionego w 2022 r. w kwocie 20.000 zł przez wykonawcę, który uchylił się od zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego.

6. Zweryfikowanie w porozumieniu z bankiem sposobu naliczania odsetek od kredytu zaciągniętego na podstawie umowy z dnia 24 listopada 2020 r. Poinformowanie o ewentualnych skutkach finansowych ustaleń w odpowiedzi o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych.

7. Klasyfikowanie dochodów z najmu lokali mieszkalnych w rozdz. 70007.

8. Niezwłoczne przeprowadzenie aktualizacji opłat rocznych za użytkowanie wieczyste.

9. Prawidłowe ustalanie wysokości opłat za zajęcie pasa drogowego, poprzez:

- a) przestrzeganie art. 40 ust. 10 ustawy o drogach publicznych w przypadku zajęcia pasa drogowego o powierzchni mniejszej niż 1m². Podjęcie działań w celu zmiany decyzji ustalających niewłaściwe opłaty roczne za umieszczenie w pasie drogowym urządzeń o powierzchni mniejszej niż 1 m² oraz odzyskania kwot, o które zaniżono opłaty,

b) prawidłowe obliczanie liczby dni, za które naliczana jest opłata w przypadku umieszczenia w pasie drogowym urządzenia przez okres krótszy niż rok.

10. Przeprowadzanie systematycznych i kompletnych czynności sprawdzających i weryfikacyjnych, do których zobowiązują przepisy Ordynacji podatkowej, z wykorzystaniem procedur zawartych w dziale V tej ustawy.

11. Wyjaśnienie i wyeliminowanie wskazanych w protokole i w części opisowej wystąpienia rozbieżności w zakresie prawidłowości danych wykazanych w informacjach i deklaracjach podatkowych oraz ich zgodności z obowiązującymi przepisami. W odpowiedzi na zalecenia przedstawienie wyników poszczególnych ustaleń oraz ich efektów finansowych.

12. Zweryfikowanie zapisów instrukcji dotyczącej ewidencji podatków i opłat w zakresie zgodności z przepisami regulującymi postępowanie wierzycieli należności pieniężnych.

13. Prowadzenie systematycznych i kompleksowych działań upominawczych i egzekucyjnych w stosunku do zalegających z podatkami i opłatami lokalnymi.

14. Podjęcie przewidzianych prawem działań dyscyplinujących w stosunku do podatników, którzy nie składają deklaracji podatkowych na podatek od środków transportowych.

15. Usunięcie z regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Gminy postanowienia przewidującego możliwość przyznawania dodatku specjalnego na czas nieoznaczony.

16. Zapewnienie przestrzegania obowiązku terminowego wykorzystywania urlopu wypoczynkowego przez pracowników Urzędu Gminy, mając na uwadze, że nierespektowanie regulacji Kodeksu pracy przez poprzedniego Wójta A. Pleskowicza skutkowało dodatkowym obciążeniem budżetu gminy kwotą 26.272,40 zł.

17. Wyeliminowanie przypadków wystawiania poleceń wyjazdu służbowego nie zawierających należycie określonego terminu i miejsca odbycia podróży.

18. Opisywanie dokumentów poświadczających poniesienie wydatków zaliczonych do rozdz. 85154 w sposób zapewniający możliwość jednoznacznego ustalenia związku finansowanych celów z realizacją zadań gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi.

19. Kwalifikowanie do rozdz. 70075 wyłącznie wydatków wykazujących należyty związek z promocją gminy Narew.

20. W zakresie ekwiwalentu dla strażaków OSP:

a) naliczanie ekwiwalentu zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych, tj. za każdą rozpoczętą godzinę; obliczenie kwot zaniżenia ekwiwalentu z powodu nieprzestrzegania przywołanego przepisu ustawy (od czasu jego wejścia w życie), wypłacenie należnych strażakom ekwiwalentów oraz poinformowanie o wysokości wypłaconych kwot w informacji o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych,

b) podejmowanie bieżących, udokumentowanych czynności zmierzających do wyjaśnienia (na etapie poprzedzającym wypłatę ekwiwalentów) rozbieżności między danymi przedstawianymi przez PSP w Hajnówce a danymi przedkładanymi przez OSP, mając na względzie zapewnienie dokumentacji pozwalającej na jednoznaczne ustalenie podstawy do naliczania ekwiwalentu dla strażaków OSP.

21. W zakresie udzielania dotacji na podstawie przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego....:

- a) ogłaszanie wyników konkursu ofert, stosownie do art. 15 ust. 2j ustawy,
- b) uwzględnienie zawartych w części opisowej wystąpienia uwag odnoszących się do obecnie obowiązujących regulacji określających zasady dopuszczalności dokonywania przesunięć pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów określonymi w kalkulacji przewidywanych kosztów.

22. Egzekwowanie od sołtysów obowiązku zamieszczenia uzasadnienia w treści wniosku określającego przeznaczenie środków funduszu sołeckiego, mając na uwadze, że brak uzasadnienia stanowi przesłankę odrzucenia wniosku na podstawie art. 5 ust. 5 ustawy o funduszu sołeckim.

23. W zakresie udzielania zamówień publicznych na podstawie przepisów Prawa zamówień publicznych:

- a) terminowe sporządzanie i publikowanie planu postępowań o udzielenie zamówień,
- b) uchylenie bądź odpowiednie zmodyfikowanie zarządzenia byłego Wójta z dnia 3 marca 2021 r. w sprawie stałej komisji przetargowej, mając na uwadze, że w obecnym kształcie nie wynika z niej ani sposób ustalania składu komisji w danym postępowaniu ani kwestie wymagane przepisami art. 55 ust. 3 Prawa zamówień publicznych, co czyni jej treść bezprzedmiotową,
- c) ustalanie kryteriów oceny ofert w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w sposób zapewniający wybór oferty rzeczywiście najkorzystniejszej w rozumieniu przepisów Prawa zamówień publicznych oraz ustawy o finansach publicznych, czego warunkiem jest adekwatne do istotności określenie wagi kryterium ceny oraz wagi i warunków innych przyjętych kryteriów oceny ofert. Uwzględnienie przy określaniu kryteriów oceny ofert, że przepisy Prawa zamówień publicznych nie nakazują ustalania we wszystkich postępowaniach innych kryteriów oceny ofert oprócz ceny, jak również nie ograniczają wagi kryterium ceny, zaś oczekiwany przez zamawiającego sposób (warunki) wykonywania zamówienia może być sformułowany jako jeden z warunków zamówienia, który musi spełnić wykonawca,
- d) zapewnienie składania przez kierownika zamawiającego, członków komisji przetargowej i inne osoby wykonujące czynności związane z przeprowadzeniem postępowania oświadczeń określonych w art. 56 ust. 4 Prawa zamówień publicznych,

- e) dokumentowanie sposobu przekazania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty,
- f) zamieszczanie w BZP ogłoszenia o wyniku postępowania, w terminie 30 dni od dnia zakończenia postępowania,
- g) zapewnienie sporządzania protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

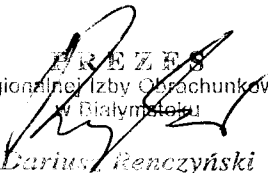
24. Ustalanie faktycznego zużycia paliwa w pojazdach i porównywanie go z zużyciem normatywnym w celu ustalenia ewentualnych przepałów lub oszczędności. W tym celu dokonywanie tankowań do pełna z podaniem stanu licznika na moment tankowania.

25. Zapewnienie przeprowadzania oraz dokumentowania inwentaryzacji majątku trwałego podlegającego spisowi z natury w sposób właściwy tej metodzie inwentaryzacji, wynikający z przepisów ustawy o rachunkowości oraz obowiązującej w Urzędzie Gminy instrukcji inwentaryzacyjnej.

O sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych proszę powiadomić Regionalną Izbę Obrachunkową w Białymstoku w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Dodatkowo informuję o możliwości składania, w terminie 14 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, zastrzeżeń do zawartych w wystąpieniu wniosków, za pośrednictwem Prezesa RIO do Kolegium Izby, zgodnie z art. 9 ust. 3-4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Bieg 30-dniowego terminu ulegnie zawieszeniu w stosunku do wniosków objętych zastrzeżeniem.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżeń może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Białymstoku
Mariusz Kenczyński